

»Škoda časa in denarja«

Škofjeloški pasijon v režiji Jerneja Lorencija / Foto: Nada Žgank

Propagandni stroj SDS je z novo Lorencijevo predstavo obračunal še pred premiero / Vanja Pirc

Prejšnji četrtek so v Prešernovem gledališču Kranj gledališko sezono začeli s premierno uprizoritvijo drame *Škofjeloški pasijon* v režiji Jerneja Lorencija. Ta je sam predlagal, da bi se lotili najstarejšega ohranjenega slovenskega dramskega besedila, ki ga je pred 299 leti napisal oče Romuald in je uvrščeno na seznam Unescove dediščine, in močna predstava, ki jo zaznamuje Lorencijeva značilna poetika, že žanje naklonjene strokovne kritike. Zato je toliko zanimiveje, da se je dva dni pred premiero, ko predstave sploh še ni videl nihče, pojavil zapis, ki jo je raztrgal in odsvetoval ogled.

Objavljen je bil v Demokraciji, enem od propagandnih glasil stranke SDS, kjer so si mnenje menda ustvarili na podlagi enominutnega videonapovednika in poročil z novinarske konference. To je bilo dovolj, da so predstavo razglasili za »nekakšen performans v slogu levčarskih kvazi-umetnikov«, kakršna sta bila tudi »rezanje slovenske zastave in dojenje psa«. Pater jezuit Marjan Kokalj pa je, ne da bi predstavo videl, temu dodal, da Lorenci, ki je doma prejemnik najvišjih nagrad in je leta 2017 dobil tudi najpomembnejšo evropsko gledališko nagrado, skruni »sveto« dramsko besedilo z neomarksizmom in nepoznavanjem teologije. »Vsekakor se mi osebno zdi škoda časa in denarja za ogled tega performansa,« je bil odločen.

Izrazito političen napad na predstavo, še preden je ta sploh zaživela, je

seveda simptom širšega dogajanja. SDS že od marca, odkar vlada, reže vse, kar ni v skladu z njeno nacionalistično, nazadnjaško ideologijo. Kultura je, ker gre za področje kritične, napredne, svobodne misli, še posebej na udaru. Pristojni minister že vse od marca zadržuje sredstva za kulturno produkcijo v letu 2020, reže število samozaposlenih na področju kulture, ki jim socialne prispevke krije država, hkrati pa se »levčarskim kvazimetnikom« posmehuje in jih stiska za vrat z veliko strožjimi merili, kot v času pandemije veljajo za tovarne, nakupovalna središča in celo potovanja z letali.

Jerneja Lorencija je zapis v Demokraciji presenetil le zato, ker še nikoli doslej kritike katere od svojih predstav ni prebral pred premiero. Ni pa ga presenetil vsebinsko: »Kot kaže, so prežali na vsako drobtinico, na katero bi se lahko obesili, in tako so se obesili na besedo performans, ki jo je uporabila lektorica predstave. V bistvu pa je odločitev za diskreditacijo padla že prej. Kajti karkoli jim pride v roke, jim pride prav za diskreditacijo, za to, da bi lahko vplivali na javno mnenje in dosegli svoj cilj, ki je napraviti kulturo dogmatsko, amatersko, skratka napraviti kulturo tako, da ne preizprašuje, ne provocira, da si ne postavlja nikakršnih vprašanj, da je pravzaprav propaganda. To pa z umetnostjo nima absolutno nobene zveze.«

Lorencijev *Škofjeloški pasijon* resonira z aktualnim dogajanjem, pravzaprav je srhljiv prikaz današnjega časa. Ni le Kristusov pasijon, je pasijon slehernika, igralcev, gledališča, pravzaprav vsega sveta.